

FSC & de EU Timber Regulation

Factsheet rond FSC-gecertificeerde producten in kader van de EU Houtverordening

Hoewel FSC-gecertificeerde producten geen 'green lane' zijn voor de toepassing van de EU Houtverordening betreft, biedt hun FSC-certificering wel een duidelijke meerwaarde binnen het kader van deze wetgeving en de toepassing hiervan.

Deze factsheet heeft als doel 'operators' die FSC-gecertificeerde producten invoeren te helpen met de uitvoering van hun *Due Diligence* Systeem voor deze FSC-gecertificeerde producten. Met dit document wil FSC België extra ondersteuning bieden aan bedrijven in het kader van hun naleving van de EU Houtverordening.

FSC België heeft dit document met zorgvuldigheid ontworpen, weergegeven en samengesteld, maar draagt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor de accuraatheid, volledigheid, inhoud, wettigheid en betrouwbaarheid van de inhoud hiervan.

De EU Houtverordening (*EU Timber Regulation*)

De [EU Timber Regulation](#) (EUTR), ofwel EU Houtverordening, verbiedt het "op de markt brengen van illegaal geoogst hout of houtproducten gemaakt uit dergelijk materiaal" met ingang van 3 maart 2013. De EU Houtverordening verplicht de zogenaamde "markt-deelnemers" (of operators) - zij die hout of daarvan afgeleide producten¹ als eerste op de EU markt introduceren - om een 'zorgvuldigheidssysteem' (*due diligence system*) te hanteren om zo het risico te minimaliseren dat er illegaal hout of hiervan afgeleide producten op de EU markt worden gebracht. Bedrijven verderop in de handelsketen, de zogenaamde 'handelaars' (traders) hebben als verplichting om systematisch bij te houden wat ze van welke leverancier gekocht hebben en aan wie dit verkocht werd (m.a.w. een soort van traceerbaarheidsysteem).

Producten met een [FLEGT](#) of [CITES](#) licentie worden automatisch geacht te voldoen aan de verordening (zogenaamde "green lane"). Keurmerken zoals het FSC label zitten niet officieel in deze 'green lane', onder andere omdat een niet-gouvernementeel systeem betreft, maar binnen het wetgevend kader² wordt wel beschreven hoe ze alsnog gebruikt kunnen worden. Hoewel het FSC-systeem ook niet alle elementen van de EUTR-vereisten afdekt, zoals bijvoorbeeld het naleven van Trade&Customs wetgeving (zie verder), biedt het FSC-systeem wel een degelijke basis om voor FSC-gecertificeerde producten vlot te kunnen voldoen aan deze wetgeving.

Due diligence system – 'Stelsel van zorgvuldigheidseisen'

Een 'Due Diligence systeem' (DDS) heeft als doel om eventuele risico's wat betreft hout uit illegale herkomst tot een verwaarloosbaar niveau te herleiden. Het gaat dus niet over een systeem wat een nul-*risico* moet garanderen. Zo'n DDS bestaat uit de volgende stappen, die deel uitmaken van een geschreven en up-to-date procedure:

- 1) Het **verzamen van informatie over houtsoort(en) en herkomst** (tot op een relevant³ niveau), de hoeveelheden, de leverancier alsook informatie en/of documentatie die de naleving van 'toepasselijke wetgeving' kan staven.
- 2) Een **analyse en beoordeling van eventueel aanwezige risico's op vlak van illegale herkomst** en eventuele andere risico's (bijvoorbeeld in de toeleveringsketen).
- 3) Bij niet-verwaarloosbare risico's, worden **risico-beheersende maatregelen** genomen die in verhouding staan met deze risico's en die toereikend zijn om het risico te minimaliseren.

Hulp of inspiratie nodig om uw DDS-procedure of -systeem op te stellen?

Deze fiche wil u vooral helpen om een DDS op te stellen specifiek voor uw FSC-gecertificeerde producten. Maar voor veel bedrijven zal dit dus vooral nuttig zijn voor een deel van uw invoer en activiteiten.

Starten met het opmaken van uw eigen Due diligence systeem of procedure – in het Nederlands ook wel 'Stelsel van zorgvuldigheidseisen' genoemd – is misschien niet evident. Gelukkig bestaan er ondertussen heel wat publicaties tot zelfs bruikbare sjablonen die je hiervoor kan gebruiken, en uiteraard kan men hiervoor ook beroep doen op consultants.

Enkele suggesties:

- [TTF Due Diligence Toolkit](#) (UK Timber Trade Federation)
- [Nepcon LegalSource](#) (Nepcon / Preferred by Nature)

¹ De verordening is van toepassing op rond- en zaaghout en een hele range aan houtproducten, maar omvat niet noodzakelijk alle 'forest-based' producten. De volledige lijst van producten is te vinden in Annex 1 van de verordening.

² Uitvoeringsverordening Nr. 607/2012 - <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:177:0016:0018:NL:PDF>

³ Qua herkomst gaat het minstens over het land van herkomst, maar wanneer binnen een land de risico's verschillen dient met verdere details te hebben over de regio of zelfs het niveau van de bosbeheerseenheid.

FSC als meerwaarde in een EUTR-DDS

De EU Houtverordening biedt uitdrukkelijk mogelijkheden voor het gebruik van 3rd party systemen als risico-beperkende maatregel, mits deze voldoen aan de vereisten zoals bepaald in de regelgeving. Het FSC-systeem voldoet aan deze vereisten, wat in bijlage 1 in detail wordt weergegeven, en deze argumentatie kan door een operator overgenomen worden in hun eigen DDS-procedure.

Merk hierbij uitdrukkelijk op dat:

- Er ook voor FSC-gecertificeerde producten een DDS uitgevoerd moet worden (voornamelijk in stap 1), én dat de argumentatie waarom FSC-certificering als risico-beperkende maatregel gehanteerd wordt opgenomen is in uw DDS-procedure.
- Een aantal zaken die vereist worden in de EUTR niet of slechts deel afgedekt worden door FSC-certificering. Een overzicht hiervan kan u vinden in bijlage 2.
- Het uiteraard van groot belang is om FSC-gecertificeerde producten met de juiste garanties [op verkoops- en leveringsdocumenten](#) aan te kopen, bij een leverancier die zelf beschikt over een geldig en bedrijfseigen FSC Chain of Custody certificaat, waarbij de gekochte producten ook deel uitmaken van de formele scope van hun certificaat. Voor opzoeken rond de geldigheid van FSC-certificaten of de scope (potentieel FSC-gecertificeerd aanbod) van een certificaathouder kan men hier terecht: <https://info.fsc.org/>. Merk op dat deze databank ook geschorste én ingetrokken certificaten zal weergeven (let op: kies 'all' onder het veld 'status' om ook niet-actieve certificaten weer te geven).
- Alertheid voor mogelijke fouten of fraude in verband met de formele garanties eigen een FSC Chain of Custody certificering blijft aan de orde, en dient een gepaste opvolging te kennen.

In Bijlage 2 staat een overzicht weergegeven van de verschillende stappen en elementen van een DDS-systeem, waarbij specifiek aangegeven wordt waar en hoe FSC-certificering een duidelijke meerwaarde (en inhoudelijke argumentatie) biedt.

Bijlage 1: argumentatie FSC-systeem conform EUTR vereisten

De Uitvoeringsverordening Nr 607/2012 omschrijft in meer detail onder meer waaraan een stelsel van zorgvuldigheidseisen in kader van de EU Houtverordening moet voldoen, waarbij artikel 4 specifiek de vereisten weergeeft waaraan een 3rd partij certificeringssysteem – zoals FSC – moet voldoen. Deze bijlage wil hiervan een overzicht geven, en eveneens een directe input geven aan uw argumentatie rond het gebruik van FSC-certificering als risico-beheersende maatregel in kader van uw DDS.

Vereiste(n) certificeringssystemen	Argumentatie waarom het FSC-systeem hieraan voldoet.
Bij de risicobeoordelings- en risico beperkingsprocedures kan rekening worden gehouden met certificaties of andere door derde partijen gecontroleerde regelingen als bedoeld in artikel 6, lid 1, onder b), tweede alinea, eerste streepje, en artikel 6, lid 1, onder c), van Verordening (EU) nr. 995/2010, indien deze regelingen cumulatief aan de volgende voorwaarden voldoen:	
a) zij voorzien in een publiek toegankelijk systeem van vereisten dat door derden kan worden gebruikt en dat ten minste alle relevante voorschriften van de geldende wetgeving omvat;	Het hele normatief kader rond FSC-certificering is publiekelijk beschikbaar en omvat alle relevante voorschriften rond geldende wetgeving. Alle relevante vereisten van wetgeving die van toepassing is op bosbeheeroperaties zijn opgenomen in de 'FSC Principes & Criteria' waarop het hele FSC-systeem gebaseerd is. Deze maken dus ook een integraal deel uit van nationale en/of regionale standaarden voor FSC-gecertificeerd bosbeheer, alsook alle normen en vereisten in kader van zogenaamd 'FSC controlled wood'. Bronnen: • Overzichtspagina 'FSC Timber Legality Compliance' (met relevante normen zowel rond 'Forest Management', 'Chain of Custody' en 'FSC controlled wood'. • FSC-STD-01-001: FSC principles and criteria (especially Principle 1) • National standards (document center -> zoeken op 'national standards')
b) zij bepalen dat een derde partij regelmatig en ten minste om de 12 maanden controles uitvoert, met inbegrip van bezoeken ter plaatse, om na te gaan of de toepasselijke wetgeving wordt nageleefd;	Externe, onafhankelijke controles door een geaccrediteerde certificeringsinstelling gebeuren binnen het FSC-systeem in de regel minstens één keer per 12 maanden en dit 'on site' (in het bos, bij het gecertificeerde bedrijf). Bij dergelijke audits wordt de naleving van relevante wetgeving gecontroleerd. Certificaten kunnen ook pas uitgereikt worden na een succesvolle audit on site. Het FSC-systeem vereist op vlak van boscertificering een regelmatige (minstens jaarlijkse) audit in het veld per certificaathouder, waarbij het auditprogramma en de duurtijd aangepast zijn aan het certificaattype, de specifieke context en de –grootte van de gecertificeerde oppervlakte. Merk hierbij op dat er hierbij wel lichte afwijkingen van het 12-maandelijkse regime mogelijk zijn, en dat bij groepscertificaten een combinatie is van 'interne audits' (doorgaans jaarlijks, maar soms in functie van grootte groepslid en het al of niet plaatshebben van bosbeheersactiviteiten) met een overkoepelende externe audit (minstens jaarlijks). Ook binnen de FSC Chain of Custody certificering wordt eenzelfde frequentie gehanteerd (jaarlijkse audit, met beperkte speling). Bij multisite of groepscertificering is er naast de jaarlijkse externe audit ook een systeem van interne audits (minstens jaarlijks). Bronnen: • Overzichtspagina 'FSC Timber Legality Compliance' (met relevante normen zowel rond 'Forest Management', 'Chain of Custody' en 'FSC controlled wood'. Opmerking – <u>kwaleiteitsvereisten onafhankelijke 3rd party audits</u> • Het FSC-certificeringssysteem is gebaseerd op de ISO Guide 65. • Onafhankelijke certificeringsinstellingen dienen erken te zijn voor het uitvoeren van audits en het uitreiken van FSC-certificaten door Assurance Services International (ASI). ASI is eigendom van FSC A.C. maar heeft een volledig onafhankelijke werking. Naast accreditatie voor FSC-certificering, werkt ASI op gelijkaardige wijze ook voor oa MSC, ASC, RSPO, SBP, ... • FSC is als organisatie lid van de ISEAL alliantie: als lid is naleving van ISEAL normen een vereiste, waaronder ook de ISEAL code of good practice for setting social and environmental standards. Het aantonen van het naleveren van deze vereisten wordt met de nodige regelmaat vereist..
c) zij omvatten door een derde partij geverifieerde middelen om overeenkomstig de toepasselijke wetgeving gekapt hout en van dat hout afkomstige houtproducten in ieder stadium van de toeleveringsketen te traceren, voordat dat hout of die houtproducten op de markt worden gebracht;	Externe, onafhankelijke controles door een geaccrediteerde certificeringsinstelling binnen het FSC-systeem gaan systematisch na of de certificaathouder de relevante wetgeving naleeft. Het FSC-systeem vereist de naleving van alle relevante wetgeving, en tijdens de onafhankelijke audits binnen het FSC-systeem wordt de naleving hiervan nagegaan. Een overzicht van relevante nationale en internationale wetgeving die in het kader van FSC-certificering opgevolgd wordt is in detail te vinden in diverse documenten (bv nationale FSC-standaarden), het kader voor FSC-boscertificering of de vereisten rond FSC controlled wood. Merk op dat wetgeving die op zich los staan van het FSC-systeem (bv wetgeving rond handel en douanevereisten, ...) ook opgenomen zijn in het kader rond FSC Chain of Custody certificering, wat ervoor zorgt dat bedrijven onderhevig een vereisten vanuit legaliteitswetgeving deze (ook) dienen na te leven in kader van hun FSC-certificering (wat opgevolgd wordt bij een COC-audit). Bronnen: • Overzichtspagina 'FSC Timber Legality Compliance' (met relevante normen zowel rond 'Forest Management', 'Chain of Custody' en 'FSC controlled wood'.
d) zij omvatten door een derde partij geverifieerde controles om te waarborgen dat hout of houtproducten van onbekende oorsprong, of hout of houtproducten die niet overeenkomstig de toepasselijke wetgeving zijn gekapt, de toeleveringsketen niet binnenkomen.	Binnen het FSC-systeem is er een duidelijk normatief kader – mét derde partij controle op de naleving hiervan – om binnen FSC-gecertificeerde materiaalstromen (*) ongewenste inputs van materiaal van illegale of ongekende komaf te weren. FSC-gecertificeerde producten kunnen (qua forest-based inputs) enkel bestaan uit materiaal uit FSC-gecertificeerde bossen, gerecycleerd materiaal of zogenaamd 'FSC controlled wood' materiaal toe te laten. Deze laatste categorie betreft 'virgin materiaal' – niet of niet formeel afkomstig uit FSC-gecertificeerd bos – wat op vlak van minimale herkomstgaranties (waaronder legale herkomst) geverifieerd of beoordeeld werd. (*) Merk op dat FSC Chain of Custody certificering gaat over de traceerbaarheid van FSC-gecertificeerde materiaalstromen binnen een bedrijf. Dit sluit dus op zich niet uit dat er nog andere materiaalstromen zijn, buiten de scope van het certificaat, die ook niet opgevolgd worden qua herkomst en traceerbaarheid volgens de vereisten van het normatief kader.

Bijlage 2 : Toegevoegde waarde van FSC-certificering binnen een Due Diligence systeem

Algemene vereisten en invulling van een DDS systeem	Specifieke meerwaarde van FSC-certificering
Het verzamelen van informatie over houtsoort(en) en herkomst (tot op een relevant ⁴ niveau), de hoeveelheden, de leverancier alsook informatie en/of documentatie die de naleving van 'toepasselijke wetgeving' kan staven.	
Productomschrijving: type product, handelsnaam, ... - Houtsoort(en) - Herkomst(en): land – regio - FMU - Hoeveelheid Leveranciersinformatie	Volledige en correcte leveringsdocumenten en aankoopfacturen⁵ voor FSC-gecertificeerde producten⁶, komende van FSC-gecertificeerde bedrijven doorgaans voorzien van deze informatie. Indien niet 'by default', dan zijn FSC-gecertificeerde leveranciers verplicht informatie rond houtsoorten en herkomst beschikbaar te maken (zie FSC Chain of Custody standaard FSC-STD-40-004 V3-0, paragraaf 6.1b)
Informatie toeleveringsketen (<i>zeker relevant bij stijgende complexiteit</i>)	Eigen aan het concept van 'chain of custody' certificering is 'by default' er geen volledige transparantie over de toeleveringsketen. Uiteraard kunnen FSC-gecertificeerde leveranciers meer transparantie verschaffen. Merk op dat wanneer FSC-materiaalstromen onder 'transaction verification' extra opgevolgd worden dit een argument is van verhoogde opvolging doorheen de gecertificeerde keten.
- Documentatie en informatie i.v.m. naleving van toepasselijke wetgeving - Wettelijke rechten rond houtoogst en naleving - Betaling van kaprechten en andere relevante taken of heffingen - Naleving boswetgeving en relevante milieuwetgeving	Het naleven van alle wettelijke vereisten rond bosbeheer, inclusief relevante milieuwetgeving en regelgeving rond houtkap, zit ingebakken in de vereisten van het FSC-systeem op internationaal niveau. Indien meer detail gewenst is, kan de nationale of regionale FSC-norm hierover op regionaal, nationaal en/of lokaal niveau meer detailinformatie bieden. Bij directe aankoop bij een FSC-gecertificeerde bosbeheerder, of met duidelijk zicht op de FSC-gecertificeerde bossen van herkomst, kan dit specifiek in detail gestaafd worden via de (publiek beschikbare) auditrapporten.
Naleving handel en douane wetgeving	De FSC Chain of Custody standaard FSC-STD-40-004 vereist in paragraaf 6 (<i>Compliance with timber legality legislation</i>) dat – wanneer er wettelijke vereisten hiertoe zijn – een bedrijf een procedure heeft en volgt om de naleving van handel- en douanewetgeving te garanderen voor de aan dergelijke wetgeving onderhevige invoer van FSC-gecertificeerde producten.
Een analyse en beoordeling van eventueel aanwezige risico's op vlak van illegale herkomst en eventuele andere risico's (bijvoorbeeld in de toeleveringsketen).	
- Risico op illegale herkomst van specifieke houtsoorten? - Risico op illegale herkomst in herkomstgebied? (land, regio, ...)	Het naleven van alle wettelijke vereisten rond bosbeheer, inclusief relevante milieuwetgeving en regelgeving rond houtkap, zit ingebakken in de vereisten van het FSC-systeem op internationaal niveau. Specifiek naar houtsoorten toe, betekent dit dat enkel soorten geoogst mogen worden wanneer dit wettelijk toelaatbaar is. In FSC-gecertificeerde bossen dient bovendien het nodige gedaan te worden om de draagkracht van het bos qua houtproductie én de soortensamenstelling op de lange termijn in stand te houden. Indien men zicht heeft op de FSC-gecertificeerde bossen van herkomst, kan men eventueel als extra onderbouwing nog verwijzen naar publiekelijk beschikbare auditrapporten, die meer in detail ingaan op de specifieke herkomst, en hun naleving van de FSC-vereisten. Dergelijke rapporten zijn te vinden via https://info.fsc.org/. Via FSC Chain of Custody certificering wordt de traceerbaarheid van FSC-gecertificeerde producten doorheen de handelsketen opgevolgd. Waar nodig worden hierin ook extra stappen gezet op vlak van 'transaction verification' en/of wood identification'.
Rapporten van NGOs, andere organisaties en/of media rond illegaliteit qua herkomst binnen de toeleveringsketen en/of andere tekortkomingen binnen een land of regio.	Vanzelfsprekend kan het dat er ook kritiek is op de werking van het FSC-systeem in een land of regio, of binnen een specifieke supply chain. Uiteraard neemt FSC dergelijke zaken altijd ernstig, met de nodige opvolging waar nodig. Via publiek beschikbare informatie wordt de nodige context en omkadering gegeven⁷.
- Corruptie-index - Gewapende conflicten - Sancties op in- of uitvoer	Deze elementen zitten niet of slechts deels ingebakken in het FSC-systeem en verdienen dus waar nodig specifieke aandacht. Merk op dat hiervoor diverse bronnen beschikbaar zijn en/of gesuggereerd worden (zie oa TTF Due Diligence Toolkit, Nepcon, ...).
Naleving van geldende wetgeving	Zie eerder
Complexiteit van de toeleveringsketen	Via FSC Chain of Custody certificering wordt de traceerbaarheid van FSC-gecertificeerde producten doorheen de handelsketen opgevolgd.

⁴ Qua herkomst gaat het minstens over het land van herkomst, maar wanneer binnen een land de risico's verschillen dient met verdere details te hebben over de regio of zelfs het niveau van de bosbeheerseenheid. Merk op dat er heel wat bronnen bestaan met informatie rond herkomstlanden en hun risico's (oa via ETTF, Nepcon, Open Timber Portal, ...).

⁵ Bij het '**correct aankopen van FSC-gecertificeerde producten**' is het niet enkel van belang dat de verkoper beschikt over een bedrijfseigen en geldig FSC Chain of Custody certificaat, maar ook dat de door hen afgeleverde facturen (en waar nodig ook leveringsdocumenten) de juiste garanties bevatten die aangeven dat het over een verkoop van FSC-gecertificeerd materiaal gaat. Hierbij gaat het enerzijds over een vermelding van de bedrijfseigen CoC-certificaatcode, en anderzijds over een correcte toevoeging van een FSC claim (bv FSC 100%, FSC Mix 70%, FSC Mix credit material, ...) bij de desbetreffende FSC-gecertificeerde producten. Merk hierbij op dat het ook aangewezen kan zijn om na te gaan of het product in kwestie ook als dusdanig opgelijst staat in de scope van het certificaat van de leverancier. Geldigheid van een FSC-certificaat met overzicht van de scope kan via <https://info.fsc.org/>.

⁶ Ook voor houtproducten die verkocht worden met een '**FSC controlled wood**' claim (materiaal met minimale herkomstgaranties) tussen FSC-gecertificeerde bedrijven biedt het FSC-systeem een meerwaarde, daar legaliteit qua herkomst één van de elementen is die in dit kader gestaafd wordt.

⁷ Voor meer informatie hieromtrent, of concrete cases: zie <https://fsc.org/en/unacceptable-activities>.

	Waar nodig worden hierin ook extra stappen gezet op vlak van ' transaction verification ' en/of ' wood identification '.
Bij niet-verwaarloosbare risico's, worden risico-beheersende maatregelen genomen die in verhouding staan met deze risico's en die toereikend zijn om het risico te minimaliseren.	
Voorbeelden van risicobeperkende maatregelen zijn o.a. • Extra informatie en documentatie opvragen • 3rd party verification / certification • Eigen tot onafhankelijke audits • Houtsoortanalyses (soort, herkomst, ...) • ...	FSC-certificering voldoet aan de vereisten die de EUTR oplegt aan 3rd party certificatiesystemen (zie argumentatie in bijlage 1). Het gebruik van FSC-certificering als argument voor het reduceren van eventueel aanwezige risico's is dus valabel (mits in achtneming van eerder vermelde aandachtspunten). Merk op dat het FSC-systeem in meer risico-gevoelige supply chains ook extra inzet op onder meer 'transaction verification' en 'wood identification'..

FSC België heeft dit document met zorgvuldigheid ontworpen, weergegeven en samengesteld, maar draagt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor de accuraatheid, volledigheid, inhoud, wettigheid en betrouwbaarheid van de inhoud hiervan.

Heeft u eventuele feedback, vragen of suggesties in verband met dit document, aarzel dan niet contact op te nemen.

FSC Belgium
Interleuvenlaan 62 bus 28
3001 Heverlee
016/394718
contact@be.fsc.org - www.fsc.be